

PARTICIPAREA CREȘTINILOR LA SLUJBELE BISERICII OBLIGAȚIE SAU PRIVILEGIU?

Pr. Nelu Aneculoaie Parohia Prisaca, Berești-Tazlău

În fiecare an, la 6 august, prăznuim una dintre cele mai mari sărbători creștine Schimbarea la Față a Mântuitorului pe muntele Tabor. Este cu adevărat mare acest Praznic, pentru că acolo, pe Tabor, Mântuitorul Însuși Și-a arătat slava Sa dumnezeiască înaintea Apostolilor Săi. Până acum, Sfinții Apostoli văzuseră și se uimiseră numai de minunile Lui, care erau mari și puternice, semne ale dumnezeirii Sale. Dar în sufletul lor ei Îl socoteau pe Mântuitorul tot ca pe un om - un mare Prooroc -, cel mai mare trimis al lui Dumnezeu în mijlocul oamenilor de până atunci. Însă, din cele petrecute pe Tabor cu prilejul Schimbării la Față, Sfinții Apostoli se conving pentru totdeauna că marele lor Învățător este nu numai un Om al lui Dumnezeu, ci și Dumnezeu adevărat.

Praznicul acesta ne cheamă pe fiecare dintre noi la o schimbare lăuntrică, la limpezire, la iluminare, la conformarea vieții noastre la voia cea sfântă a lui Dumnezeu. Schimbarea la Față a Mântuitorului începe pe când El se ruga. Și schimbarea noastră lăuntrică trebuie să înceapă tot cu rugăciunea, cu ajutorul harului dumnezeiesc, pentru că singuri, numai cu propriile noastre puteri, nu ne putem schimba. Și unde ne rugăm deplin? Acolo "unde sunt doi sau trei, adunați în numele Meu", la Sf. Liturghie, în biserică.

O importanță deosebită în modul de viață a fiecărui creștin o are mersul la biserică. Credința în Dumnezeu și participarea la sfintele slujbe, mai ales la Sf. Liturghie, constituie pentru fiecare creștin două relații nedespărțite. Creștinul adevărat nu poate să trăiască fără Sf. Liturghie. Duminică de duminică, sărbătoare de sărbătoare, acesta lasă grijile lumești și merge să de întâlnească cu Creatorul său, cerând de la Acesta ajutor și rugându-L să-l păzească de viclenia diavolului. Mersul regulat la biserică nu reprezintă pentru credincios un simplu obicei, o simplă obligație („Să ascultăm cu evlavie Sf. Liturghie în fiecare duminică și sărbătoare” - prima poruncă bisericească) sau o scăpare din viața sufocantă de zi cu zi, ci, dimpotrivă, el constituie o nevoie esențială, nevoia de a trăi viața cea adevărată, de a primi binecuvântare și de a-I mulțumi lui Dumnezeu pentru toate darurile Sale: „Misiunea noastră aici, pe pământ, este să ajungem să-L cunoaștem pe Hristos, să ne facem o relație cu El. Și atunci mersul la biserică devine un privilegiu” (Klaus Kenneth „Călător pe pământ românesc”). În vremea sa, Sf. Ioan Gură de Aur îi atenționa pe creștini că „puțini sunt aceia care vin la biserică. Oare care este cauza acestui fenomen? Domnul a murit pentru tine și tu Îl nesocotești? Prăznuim pomenirile sfinților și ție ti-e greu să vii la biserică, preferând să stai acasă? „Dar sunt păcătos”, vei spune, „și nu îndrăznesc să mă întâlnesc cu cei sfinți”.

Tocmai pentru că ești păcătos vino aici, ca să devii drept.” („Problemele vieții”).

Invocând lungimea sfintelor slujbe ori diverse neputințe omenești, unii creștini refuză participarea la oficierea lor sau doresc scurtarea acestora. „Dar cum vrei să reușești să rezisti o veșnicie lângă Hristos” (K. Kenneth-Idem) dacă nu rezisti câteva ore în biserică. „Părintele Zaharia spunea că nu trebuie să stăm patru ore în biserică, ci să avem privilegiul de a sta patru ore în prezența lui Hristos” (K. Kenneth Idem). Întrebat fiind despre un călugăr surd și fără vedere dacă să meargă la slujbele bisericii sau să se roage în chilie, Părintele Paisie Olaru răspunde: „dacă poate merge, să se ostenească și să meargă, că mai bine să se roage în biserică, la slujbă, decât în chilie. Iar sfântul lui înger îi va număra pașii și va primi plată pentru osteneala lui.” (Protos. Ioanichie Bălan-Convorbiri duhovnicești, vol. II).

Observăm cum în ziua de astăzi majoritatea credincioșilor vin la biserică pentru a-și găsi liniștea sufletească, dar și pe cea trupească. Însă, odată ce intră în sf. lăcaș, mintea le este cuprinsă de grijile lumești și, astfel, nu își pot găsi și atinge scopul pentru care au venit. Părinții Bisericii îndeamnă ca atunci când intrăm în biserică să lăsăm grijile noastre afară, la ușa bisericii, intrând înăuntru cu mintea, gândul și inima la Dumnezeu, pentru că Acesta să poată pătrunde în suflet, să-l lumineze, dându-i pacea duhovnicească: „toată grija cea lumească acum să o lepădăm, ca pe Împăratul tuturor să-L primim” (cântarea heruvicului). „Ce faci acolo, omule? Te afli în biserică și purtarea ta este necuviințoasă? Dacă te prezinți în fața unui stăpân lumesc pentru vreo treabă, nu cutezi nici să zâmbești. Și când stai în fața Stăpânului universului râzi fără frică și fără rușine? În felul acesta Îl mâni mai mult decât prin alte păcate ale tale. Căci Dumnezeu nu se scârbește atât de cei care păcătuiesc, cât de cei care nu se rușinează după săvârșirea păcatului” (Sf. Ioan Gură de Aur Idem).

De foarte multe ori venim la biserică să ne rugăm pentru a dobândi ajutor sau a-I mulțumi lui Dumnezeu pentru toate binefacerile pe care ni le-a oferit. Oare rugăciunea noastră, pe care o închinăm lui Dumnezeu și sfinților, este ea curată? Să încercăm să ne limpezim mintea de lucrurile lumești atunci când ne rugăm. Să nu repetăm mecanic câteva rugăciuni. Buzele se mișcă, însă inima nu aude; rostim rugăciunea cu gura, iar mintea ne zboară la afaceri, întâlniri cu prietenii etc. Dacă tu nu poți să-ți ascuți rugăciunea, cum poate Dumnezeu să o asculte? „Așadar, să nu participi cu nepăsare la acea cântare sfântă. Să nu ai în minte gânduri pătimase. Alungă orice cuget pământesc și urcă cu mintea la cer, lângă tronul lui Dumnezeu. Zboară acolo cu serafimii, dă din aripi împreună cu heruvimii, iar când vine vremea Sfintei Împărtășanii gândește-te ce greșeală ai îndreptat, ce virtute ai izbutit, ce păcat ai șters prin spovedanie, în ce ai devenit mai bun?” (Sf. Ioan Gură de Aur- „Problemele vieții”).

Părintele Cleopa a fixat câteva reguli (condiții canonice) de bună cuviință pentru un creștin care

merge la biserică, între care amintim:

-prima condiție canonică este să te ierți cu toți -când mergi la biserică să duci un mic dar la altar, măcar o lumânărică, un bănuț, o prescură, un pahar de vin, ce poți. Că prin acel mic dar se binecuvintează toată averea ta.

-să nu vorbești în biserică, pentru că este mare păcat: „În ceasul în care îți vorbește Dumnezeu, tu, în loc să te rogi, ai început cu cel de lângă tine o discuție în șoaptă, despre lucruri nefolositoare. Să nu crezi că e o greșeală mică. Pentru a pricepe gravitatea lui gândește-te ce se întâmplă în cazul analog al oamenilor. Să presupunem că discuți cu o persoană oficială sau cu un prieten de-al tău. Și în vreme ce acela îți vorbește, tu întorci capul cu nepăsare și începi să discuți cu altcineva. Cel cu care vorbești nu va fi jignit de această necuviință a ta? Nu se va mânia? Dumnezeu însă, ne îngăduie cu îndelungă răbdare” (Sf. Ioan Gură de Aur- Idem).

-să nu ieși din biserică până nu se termină slujba. Numai, Doamne ferește, dacă ești bolnav sau dacă pățești ceva. Dar altfel să nu ieși, că, dacă ieși înainte de terminarea Liturghiei, ești asemenea lui Iuda care a ieșit de la Cina cea de Taină și s-a dus și l-a vândut pe Hristos.

-cel ce a venit la biserică, dintr-o familie, se cheamă apostolul familiei. El trebuie să ia anafură pentru toți cei de-acasă, iar aceștia să nu mănânce până nu iau sfânta anafură.

-cel ce a fost la biserică, atunci când preotul face sfârșitul Liturghiei, face trei închinăciuni în mijlocul bisericii și merge acasă.

„Cât despre cei care nu vin deloc la slujbe, aș vrea să știu unde se află în acel ceas sfânt. Dar cred că știu bine asta. Sau se ocupă cu lucruri necuvioase și zadarnice sau sunt afundați în grijile lumești. În ambele situații sunt de neiertat, pentru că preferă pe cele pământești în locul celor cerești, pe cele trecătoare în locul celor veșnice, pe cele materiale în locul celor duhovnicești. Aș vrea, dacă aș putea, să vă arăt sufletele celor care nu merg la biserică, care nu-L ascultă pe Dumnezeu; și le-ați vedea murdare și respingătoare. Așa cum trupurile nespălate sunt pline de mizerie și duhoare, la fel și sufletele care nu se curățesc prin spovedanie, prin Sf. Împărtășanie și prin învățătura duhovnicească, sunt pătate de păcat. N-ai venit până acum la biserică? Vino de astăzi!” (Sf. Ioan Gură de Aur- Idem), pentru că o biserică ortodoxă este o „poartă a cerului” în care, dacă intri, nu ai cum să nu te gândești la binecunoscutul tropar din Postul Mare:

„În biserică slavei tale stând, în cer ni se pare a sta, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce ești ușă cerească, deschide-ne nouă ușa milei tale”.

Cuvânt duhovnicesc

„ Ai pierdut bogăția? N-ai pierdut nimic. Ai pierdut sănătatea? Ai pierdut ceva. L-ai pierdut pe Dumnezeu? Ai pierdut totul. (Proverb românesc).

„Doamne, Căla Ce vii în taină între oameni, ai milă de noi, că umblăm împiedicându-ne prin întuneric. Patimile au pus tină în ochiul minții, uitarea s-a întărit în noi ca un zid, împietrind inimile noastre, și toate împreună au făcut temnița în care Te ținem bolnav, flămând și fără haină, și așa risipim în deșertăciuni zilele noastre, umiliți și dosădiți până la pământ. Amin” (Rugăciune a părintelui Arsenie Boca).

„Doamne, nu știu ce să cer de la Tine. Tu unul știi de ce am nevoie. Tu mă iubești pe mine mai mult decât pot eu să Te iubesc pe Tine. Părinte, dă robului Tău cele ce singur nu știe a le cere. Nu îndrăznesc să cer nici cruce, nici mângâiere: doar stau înaintea Ta. Inima mea e deschisă Ție; Tu vezi trebuințele mele pe care nu le știu eu. Vezi și fă după mila Ta. Lovește-mă și mă tămăduiește, doborâ-mă și mă ridică. Mă cutremur și tac cu evlavie înaintea voinei Tale sfinte și a căilor Tale celor nepătrunse pentru mine. Mă aduc Ție jertfă, nu am altă dorință decât numai să fac voia Ta; învață-mă să mă rog, singur roagă-Te în mine! Amin.” (Rugăciunea Sf. Filaret al Moscovei).

În "brațele părintești"

de Sfântul Ioan Iacob

Rămas de mic orfan pe lume, Ca un copil al nimănui, Mi-am pus nădejdea mea spre Domnul

Cerând de-a pururi mila Lui Bunica, Dumnezeu s-o ierte, Mi-a semănat de timpuriu În suflet tainele credinții Și rodul lor mă ține viu O, scumpa mea bătrână sfântă Eu, tot ce am îți datoresc, Căci m-ai adus la cunoștința Părintelui Celui Ceresc "Când tatăl meu" (cum zice psalmul)

"Și mama mea m-au părăsit, Atuncea Domnul cel din ceruri La sânul milei m-a primit Deci, suflete al meu smerite Întraripează-te mereu, Prin rugăciune prea fierbinte Și dragoste spre Dumnezeu. Privind în inimă cu mintea Să cauți tainicul izvor, Din care viața se adapă Cu darul cel mântuitor Urmează calea mântuirii Trăind în pace singurel Și toată grija cea lumească S-o lepezi astăzi pentru El.